

NEJVYŠŠÍ SOUD ČR

Burešova 20, 657 37 Brno

č. j.: S 53/2007

JEDNACÍ ŘÁD

Nejvyššího soudu České republiky

Předsedkyně Nejvyššího soudu České republiky vydává po projednání dne 3. 9. 2003 a dne 12. 12. 2006 v plénu Nejvyššího soudu podle § 22 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., ve znění z. č. 151/2002 Sb., z. č. 228/2002 Sb., nálezů Ústavního soudu č. 349/2002 Sb., z. č. 192/2003 Sb., z. č. 441/2003 Sb., z. č. 626/2004 Sb., z. č. 349/2005 Sb., z. č. 413/2005 Sb., z. č. 79/2006 Sb., z. č. 233/2006 Sb., z. č. 342/2006 Sb., nálezů Ústavního soudu č. 397/2006 Sb. a z. č. 264/2006 Sb.

Část první

Úvodní ustanovení

Čl. 1

- 1) Soudnictví u Nejvyššího soudu vykonávají předseda a místopředseda soudu, předsedové kolegií, předsedové senátů a další soudci tohoto soudu včetně soudců dočasně přidělených (dále jen „soudci“).
- 2) Soudci Nejvyššího soudu tvoří senáty, velké senáty kolegií, kolegia a plénum.

Čl. 2

- 1) Rozdělení práce u Nejvyššího soudu je stanoveno na kalendářní rok rozvrhem práce.
- 2) Návrh rozvrhu práce pro příští kalendářní rok připravují předsedové kolegií po jeho projednání v kolegiích. Předseda Nejvyššího soudu po projednání celého návrhu se soudcovskou radou jej vydá do konce kalendářního roku.
- 3) Rozvrh práce musí být zveřejněn na internetových stránkách Nejvyššího soudu a zpřístupněn na vnitřní počítačové síti Nejvyššího soudu do 31. prosince předchozího roku.
- 4) Vydaný rozvrh práce je počínaje dnem 2. ledna veřejně přístupný v písemné podobě v podatelně Nejvyššího soudu. Každý má právo do něj nahlížet a činit si z něj výpisy nebo opisy.
- 5) V rozvrhu práce se stanoví zejména zařazení soudců do kolegií a rozdělení práce mezi jednotlivá kolegia, složení senátů, složení velkých senátů kolegií, rozdělení práce mezi jednotlivé senáty. Rozdělení práce u asistentů je dáno jejich zařazením k příslušnému soudci.
- 6) Zastupování při překážkách uvedených v § 42 odst. 1 písm. d) zák. č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů (dále též jen zákon) bude řešeno postupem podle § 44 odst. 1 zákona.

Při zastupování nepřítomných soudců z důvodů uvedených v § 44 odst. 2 zákona určí zastupujícího soudce předseda soudu na návrh předsedy kolegia. Rozvrh práce rovněž určí zastupování předsedů kolegií a způsob zastupování asistentů soudců.

7) Pokud v průběhu roku nastane potřeba nového rozdělení prací u soudu, projedná tyto změny předseda kolegia se soudci, jichž se změny budou týkat a konečný návrh projedná předseda Nejvyššího soudu se soudcovskou radou. Pokud se má změna týkat složení či náplně práce více senátů, postupuje se přiměřeně podle odst. 2. Změny rozvrhu práce se zveřejňují a přístup k němu se zajišťuje postupem podle odstavce 3 a 4.

8) Nový rozvrh práce ani změny rozvrhu práce nemohou obsahovat věcné změny dosavadního rozvrhu práce, které by nebyly projednány postupem podle odstavce 2 nebo odstavce 7.

Senáty

Čl. 3

- 1) Nejvyšší soud rozhoduje v senátech (dále též jen „senát“), ve velkých senátech kolegií a kárných senátech.
- 2) Soudcem kolegia je soudce zařazený podle rozvrhu práce do některého senátu kolegia.
- 3) Soudce Nejvyššího soudu může být členem pouze jednoho kolegia.
- 4) Velký senát kolegia (dále též jen „velký senát“) se skládá ze soudců tohoto kolegia.
- 5) Soudci Nejvyššího soudu rovněž rozhodují jako členové nebo náhradníci kompetenčního senátu.

Čl. 4

- 1) Předseda senátu organizuje práci senátu včetně přidělování věcí jednotlivým členům senátu, přičemž dbá o rovnoměrné pracovní zatížení všech členů senátu, kteří odpovídají za řádné a včasné vyřízení jim přidělených věcí.
- 2) Je-li v senátě více soudců ve funkci předsedy senátu, organizuje práci senátu ten předseda senátu, o kterém to stanoví rozvrh práce (řídící předseda senátu). Řídícího předsedu senátu zastupuje člen senátu uvedený v rozvrhu práce na druhém místě. Další soudci ve funkci předsedy senátu předsedají ve věcech jim přidělených.
- 3) Soudce, kterému je věc přidělena podle odstavce 1, vyhotoví návrh rozhodnutí v této věci. V případě, že tento soudce s přijatým rozhodnutím senátu nesouhlasí, řídící předseda k jeho žádosti určí, kdo z ostatních členů senátu rozhodnutí vyhotoví.

Čl. 5

- 1) Členem velkého senátu je předseda kolegia; zbývající členy velkého senátu, jejich zástupce a náhradníky, určí předseda Nejvyššího soudu na návrh předsedy kolegia tak, aby všechny senáty kolegia byly zastoupeny nejméně jedním soudcem. Zastupování nepřítomných členů velkého senátu se řídí článkem 2 odstavcem 6.
- 2) Předseda velkého senátu kolegia je určen v rozvrhu práce.
- 3) Při stanovení počtu členů velkého senátu (§ 19 odst. 2 věta druhá zákona) se vychází ze stavu soudců v příslušném kolegiu na začátku kalendářního roku a nepřihlíží se k počtu soudců k Nejvyššímu soudu dočasně přidělených.

4) Změna rozvrhu práce v průběhu roku nemá na složení velkého senátu kolegia vliv, ledaže člen velkého senátu kolegia přestane být členem tohoto kolegia.

5) Věc postoupená velkému senátu do 31. 10. běžného roku a v tomto roce nevyřízená, bude dokončena ve složení, které měl tento senát v době postoupení.

Čl. 6

1) Návrh rozhodnutí velkého senátu vyhotoví ten jeho člen, který je zároveň členem senátu, jenž věc velkému senátu postoupil. V případě, že tento člen velkého senátu má odlišný právní názor od většinového názoru velkého senátu, předseda velkého senátu určí, kdo z členů velkého senátu, zastávajícího většinový názor, návrh rozhodnutí vyhotoví. Předseda velkého senátu rovněž určí, který z členů velkého senátu návrh rozhodnutí vyhotoví v případě, že ve velkém senátu jsou dva členové senátu, jenž věc postoupil a v případě, že žádný člen senátu, jenž věc postoupil není členem velkého senátu.

2) K návrhu rozhodnutí se nejprve vyjadřuje ten člen senátu, který vydal rozhodnutí s jiným právním názorem.

Čl. 7

1) Dojde-li mezi senáty téhož kolegia k neshodě o tom, kterému senátu podle rozvrhu práce přísluší vyřízení věci, určí příslušný senát předseda kolegia. Předsedovi kolegia předkládá spis k určení příslušného senátu řídicí předseda senátu, kterému byla věc určena k vyřízení jako prvnímu, po písemném vyjádření řídicího předsedy senátu, který s převzetím věci nesouhlasí.

2) Dojde-li mezi senáty dvou kolegií k neshodě o tom, kterému z nich přísluší vyřízení věci, určí příslušný senát předsedové těchto kolegií dohodou. Pokud by nedošlo k dohodě do 15 dnů od předložení spisu předsedovi kolegia, předloží předseda kolegia, v jehož rejstříku byla tato věc zapsána, spis k rozhodnutí o určení senátu, kterému bude věc určena k vyřízení, předsedovi Nejvyššího soudu.

Čl. 8

zrušen

Čl. 9

Senáty i jednotliví soudci samostatně využívají poznatky získané z vlastní rozhodovací činnosti a rozhodovací činnosti soudů zejména tím, že

- a) navrhuje uveřejnění vhodných rozhodnutí ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek,
- b) upozorňuje předsedy kolegií na případy nejednotného výkladu zákonů a připravují návrhy stanovisek k výkladu zákonů a jiných právních předpisů,
- c) připravují podklady ke zprávám a legislativním návrhům pro předsedu Nejvyššího soudu a předsedu kolegia.

Čl. 10

1) Způsob ustavení a složení kárných senátů stanoví zvláštní zákon (zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců a státních zástupců, ve znění pozdějších předpisů).

2) Způsob ustavení a složení kompetenčního senátu stanoví zvláštní zákon (zákon č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů).

Kolegia

Čl. 11

1) Soudci Nejvyššího soudu tvoří podle úseku své činnosti kolegia:

- a) trestní,
- b) občanskoprávní a obchodní,
- c) zrušen.

2) Kárné senáty a kompetenční senát nejsou součástí žádného kolegia.

Čl. 12

1) Kolegia k zajištění zákonnosti a jednotnosti rozhodování soudů zejména

- a) sledují a vyhodnocují pravomocná rozhodnutí soudů,
- b) předkládají předsedovi Nejvyššího soudu na základě pravomocných rozhodnutí soudů podněty k návrhům na zaujetí stanoviska k rozhodovací činnosti soudů ve věcech určitého druhu (dále též jen „stanoviska“) plénem,
- c) na návrh předsedy Nejvyššího soudu, předsedy kolegia nebo velkého senátu zaujímají stanoviska,
- d) provádějí výběr a rozhodují o zařazení rozhodnutí do Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek.

2) Kolegia nebo jeho členové projednávají a zpracovávají připomínky k osnovám zákonů a jiných právních předpisů zejména v zásadních věcech týkajících se soudnictví a vyhotovují podklady pro vyřizování podání občanů, státních orgánů a jiných právnických osob.

Čl. 13

Předseda kolegia zejména

- a) organizuje a řídí činnost kolegia a kanceláře kolegia,
- b) rozhoduje ve sporných případech o přidělení věci do senátu,
- c) sleduje pravomocná rozhodnutí senátů kolegia a upozorňuje je na rozpory,
- d) svolává a řídí zasedání a pracovní porady kolegia, stanoví program jednání, a zabezpečuje a kontroluje plnění přijatých závěrů,
- e) navrhuje kolegiu na základě pravomocných rozhodnutí soudů zaujetí stanoviska,
- f) vyrozumívá předsedu a místopředsedu Nejvyššího soudu o zasedání kolegia,
- g) předsedá senátu nebo zasedá v senátě podle rozvrhu práce,
- h) předává předsedovi Nejvyššího soudu podklady k sestavení rozvrhu práce.

Předsedu kolegia zastupuje rozvrhem práce určený zástupce a není-li to možné, předsedou kolegia pověřený předseda senátu téhož kolegia.

Před přijetím opatření, které snese odkladu, předseda kolegia umožní, aby se ti, jichž se opatření týká, mohli k němu předem vyjádřit.

Čl. 14

Předseda kolegia je povinen k návrhu předsedy Nejvyššího soudu nebo velkého senátu kolegia na zaujetí stanoviska, nebo na žádost jedné třetiny soudců kolegia svolat kolegium; v takovém případě předseda kolegia určí program jednání kolegia podle návrhu toho, kdo o svolání kolegia požádal.

Čl. 15

- 1) Jednání kolegia jsou neveřejná.
- 2) Podle povahy projednávané věci může na zasedání kolegia jeho předseda pozvat zástupce jiných kolegií, zástupce vrchních soudů, krajských soudů, Nejvyššího správního soudu, Nejvyššího státního zastupitelství, popř. jiných zainteresovaných orgánů a osob.
- 3) Písemné podklady pro jednání kolegia a pozvánka na jeho jednání musí být rozeslány členům kolegia a přizvaným osobám nejméně osm pracovních dnů přede dnem jednání kolegia; vzniknou-li pochybnosti o dodržení této lhůty, popř. není-li tato lhůta dodržena, a navrhne-li to některý z členů kolegia při zahájení jednání, rozhodne kolegium, zda bude jednání odročeno, jinak se jednání uskuteční.
- 4) Kolegium se může platně usnášet za přítomnosti nadpoloviční většiny svých členů; při zaujetí stanoviska musí být přítomny nejméně dvě třetiny členů kolegia.
- 5) Předsedajícím je předseda příslušného kolegia. Nemůže-li předseda kolegia řídit jednání kolegia, řídí je rozvrhem práce určený zástupce předsedy kolegia (viz čl. 15 odst. 2).
- 6) K rozhodovací činnosti soudů ve věcech určitého druhu zaujímá kolegium stanovisko, v ostatních případech rozhoduje usnesením.
- 7) K zaujetí stanoviska a přijetí usnesení, jímž se rozhoduje o zařazení rozhodnutí do Sbírký, je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů kolegia; všichni přítomní členové kolegia jsou povinni hlasovat.
- 8) K přijetí usnesení je třeba souhlasu nadpoloviční většiny přítomných členů kolegia.
- 9) K sepsání protokolu o průběhu jednání kolegia a o hlasování určí předseda kolegia zapisovatele ze soudců, případně pracovníků odborného aparátu kolegia. V protokole o jednání kolegia se uvede zejména datum, místo a předmět jednání, jména a příjmení všech přítomných a stručný průběh rozpravy. Protokol spolu s předsedajícím podepíše zapisovatel (zapisovatelé); předsedající zajistí zpřístupnění protokolu o jednání kolegia pro všechny členy kolegia na vnitřní počítačové síti.
- 10) Nevyplývá-li z odstavců 1 a 9 něco jiného, platí obdobně článek 20.

Čl. 16

zrušen

Plénum

Čl. 17

Plénum Nejvyššího soudu

- a) zaujímá stanoviska k rozhodovací činnosti soudů ve věcech určitého druhu v zájmu jednotného rozhodování soudů v otázkách týkajících se všech kolegií nebo sporných mezi kolegií,
- b) projednává jednací řád Nejvyššího soudu a jeho změny,
- c) rozhoduje o sloučení a rozdělení kolegií.

Čl. 18

- 1) Plénum tvoří předseda a místopředseda Nejvyššího soudu, předsedové kolegií, předsedové senátů a ostatní soudci Nejvyššího soudu.
- 2) Zasedání pléna jsou neveřejná. Předseda Nejvyššího soudu o zasedání pléna vyrozumí ministra spravedlnosti. Podle povahy projednávané věci může na zasedání pléna pozvat předsedu Nejvyššího správního soudu, předsedy vrchních, krajských soudů a další osoby.
- 3) Písemné podklady pro jednání pléna a pozvánka na jeho zasedání musí být účastníkům rozeslány nejméně osm pracovních dnů před zasedáním pléna; vzniknou-li pochybnosti o dodržení této lhůty, popř. není-li tato lhůta dodržena, a navrhne-li to některý z členů pléna při zahájení jednání, rozhodne plénum, zda bude zasedání odročeno, jinak se jednání uskuteční.

Čl. 19

- 1) Plénum může jednat za přítomnosti nejméně dvou třetin členů pléna.
- 2) Nemůže-li předseda Nejvyššího soudu řídit zasedání pléna, řídí je místopředseda; řízením může předsedající pověřit i jiného člena pléna.
- 3) K sepsání protokolu o průběhu a o hlasování určí předseda Nejvyššího soudu zapisovatele ze soudců, případně pracovníků odborného aparátu Nejvyššího soudu.
- 4) Po zahájení zasedání pléna předsedající nebo jiný pověřený člen pléna (zpravodaj) přednese zprávu k projednávané věci.
- 5) Po přednesení zprávy následuje rozprava.
- 6) Byla-li rozprava předsedajícím ukončena, může být na návrh soudce Nejvyššího soudu hlasováním rozhodnuto, že rozprava bude pokračovat.

Čl. 20

- 1) Po skončení rozpravy následuje porada pléna. Porady se mohou zúčastnit pouze členové pléna a zapisovatel. Jestliže je třeba zpracovat vyjádření, připomínky nebo návrhy, které byly písemně uplatněny nebo předneseny v rozpravě, lze poradu přerušit tak, aby k vyhlášení rozhodnutí došlo nejpozději do dvou týdnů.
- 2) K rozhodovací činnosti soudů ve věcech určitého druhu zaujímá plénum stanovisko, v ostatních případech rozhoduje unesením.

Čl. 21

1) V protokole o zasedání pléna se uvede zejména datum, místo a předmět jednání, jména a příjmení všech přítomných a stručný průběh rozpravy. Součástí protokolu je zápis o poradě, v němž se uvede datum a místo porady, jména a příjmení přítomných a výsledek hlasování. K protokolu lze připojit i další písemné podklady předložené pro zasedání pléna.

2) Protokol spolu s předsedajícím podepíše zapisovatel (zapisovatelé); předsedající zajistí zpřístupnění protokolu o zasedání pléna pro všechny členy pléna na vnitřní počítačové síti.

Čl. 22

1) Každé stanovisko nebo usnesení pléna musí být vyhlášeno; podle povahy věci může předsedající omezit vyhlášení stanoviska nebo usnesení jen na jeho podstatný obsah.

2) Písemné vyhotovení stanoviska nebo usnesení pléna podepisuje předseda Nejvyššího soudu.

3) Zveřejnění stanoviska se řídí ustanovením § 24 odst. 1 zákona a čl. 41 a 44, o tom, zda a jak má být zveřejněno jeho usnesení rozhodne plénum.

Čl. 23

Je-li předmětem jednání pléna zaujetí stanoviska, postupuje se též podle čl. 32 - 39. Rozhoduje-li plénum o sloučení nebo o rozdělení kolegií, postupuje se za použití čl. 37 odst. 2.

Shromáždění soudců Nejvyššího soudu

Čl. 24

Shromáždění soudců Nejvyššího soudu volí Soudcovskou radu Nejvyššího soudu a usnází se na svém volebním řádu.

Předseda a místopředseda

Čl. 25

1) Předseda Nejvyššího soudu vykonává soudnictví náležející Nejvyššímu soudu a organizuje činnost ostatních soudců Nejvyššího soudu způsobem stanoveným zákonem, zejména tím, že

a) svolává zasedání pléna Nejvyššího soudu, určuje jeho program a řídí jeho jednání,

b) navrhuje plénu Nejvyššího soudu sloučení nebo opětné rozdělení občanskoprávního kolegia a obchodního kolegia,

c) předsedá Shromáždění soudců Nejvyššího soudu,

d) vydává Statut činnosti Nejvyššího soudu při odborném vzdělávání soudců,

e) může se zúčastnit jednání kteréhokoliv kolegia,

f) předsedá nebo zasedá v senátě podle rozvrhu práce,

g) na základě pravomocných rozhodnutí soudů navrhuje plénu nebo kolegiím zaujetí stanoviska k rozhodovací činnosti soudů ve věcech určitého druhu,

- h) jmenuje předsedy kolegií a předsedy senátů Nejvyššího soudu a odvolává nebo uvolňuje z funkce předsedy kolegií,
 - i) na návrh soudce Nejvyššího soudu jmenuje a odvolává jeho asistenta,
 - j) zprošťuje předsedu vrchního soudu, soudce Nejvyššího soudu a asistenta soudce Nejvyššího soudu povinnosti zachovávat mlčenlivost o věcech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s výkonem své funkce,
 - k) vydává rozvrh práce Nejvyššího soudu a zajišťuje jeho uveřejnění na internetových stránkách Nejvyššího soudu a vnitřní počítačové síti Nejvyššího soudu,
 - l) řídí vydávání Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, pokud k tomu nepověří místopředsedu Nejvyššího soudu,
 - m) vydává organizační a kancelářský řád Nejvyššího soudu a zajišťuje jeho zveřejnění na internetových stránkách Nejvyššího soudu a vnitřní počítačové síti,
 - n) je oprávněn podat návrh na zahájení kárného řízení proti kterémukoliv soudci působícímu u obecných soudů.
 - o) vydává Jednací řád Nejvyššího soudu.
- 2) V rozsahu stanoveném zákonem o soudech a soudcích předseda Nejvyššího soudu dbá o důstojnost jednání, o dodržování zásad soudcovské etiky a o plynulost soudního řízení u Nejvyššího soudu.
- 3) Předseda Nejvyššího soudu dále
- a) v rámci prověrek soudních spisů podává ministerstvu spravedlnosti podněty ke stížnostem pro porušení zákona,
 - b) vyřizuje stížnosti na průtahy v řízení, na nevhodné chování nebo narušování důstojnosti řízení místopředsedou soudu, předsedy senátu, soudci, asistenty soudců a dalšími zaměstnanci působícími u Nejvyššího soudu.

Čl. 26

- 1) Místopředseda Nejvyššího soudu zastupuje předsedu Nejvyššího soudu v době jeho nepřítomnosti; v době, kdy předseda dlouhodobě nemůže vykonávat svou funkci, zastupuje jej v plném rozsahu; za přítomnosti předsedy Nejvyššího soudu vykonává jeho pravomoci, je-li jejich výkonem pověřen.
- 2) Místopředseda Nejvyššího soudu se dále podílí na výkonu soudnictví zejména tím, že
- a) se může zúčastnit jednání kteréhokoli kolegia,
 - b) předsedá nebo zasedá v senátě podle rozvrhu práce,
 - c) sleduje činnost kolegií a na základě zjištěných poznatků dává předsedovi Nejvyššího soudu podněty k dalšímu postupu,
 - d) z pověření předsedy Nejvyššího soudu řídí vydávání Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek.

Čl. 27

Předseda Nejvyššího soudu je povinen na žádost soudců Nejvyššího soudu svolat zasedání pléna, požádá-li o to nejméně třetina všech soudců Nejvyššího soudu, kteří současně předloží návrh programu zasedání pléna. V takovém případě svolá zasedání pléna do 60 dnů ode dne doručení návrhu soudu a současně určí program pléna podle návrhu soudců, kteří o svolání pléna požádali.

Čl. 28

Předseda a místopředseda Nejvyššího soudu nesmějí zasedat v žádném senátě společně.

Čl. 29

Při nepřítomnosti předsedy i místopředsedy Nejvyššího soudu zastupuje předsedu Nejvyššího soudu jím pověřený předseda kolegia; ten však není oprávněn vykonávat pravomoc vyhrazenou v zákoně o soudech a soudcích výlučně předsedovi a v jeho nepřítomnosti místopředsedovi Nejvyššího soudu.

Soudcovská rada Nejvyššího soudu

Čl. 30

Soudcovská rada Nejvyššího soudu vykonává působnost podle zákona o soudech a soudcích a podle zákona o řízení ve věcech soudců a státních zástupců a plní i další úkoly, stanoví-li to zvláštní právní předpisy.

Sledování a vyhodnocování pravomocných rozhodnutí soudů v zájmu jejich jednotného rozhodování

Čl. 31

- 1) Nejvyšší soud sleduje a vyhodnocuje pravomocná rozhodnutí soudů zejména tím, že
 - a) senáty Nejvyššího soudu v rámci rozhodovací činnosti mohou postoupit věc velkému senátu kolegia nebo dávat podnět předsedovi Nejvyššího soudu nebo předsedovi kolegia k podání návrhu na zaujetí stanoviska; velké senáty kolegia mohou navrhnout příslušnému kolegiu zaujetí stanoviska nebo dát podnět předsedovi Nejvyššího soudu k podání návrhu na zaujetí stanoviska plénem Nejvyššího soudu,
 - b) předseda Nejvyššího soudu sleduje a vyhodnocuje rozhodování jednotlivých kolegií Nejvyššího soudu a na podkladě poznatků tím získaných navrhuje plénu nebo kolegiu zaujetí stanoviska, jestliže je toho třeba v zájmu jednotného rozhodování soudů,
 - c) předseda kolegia sleduje a vyhodnocuje rozhodování jednotlivých senátů svého kolegia a na podkladě poznatků tím získaných navrhuje kolegiu zaujetí stanoviska nebo dává podněty předsedovi Nejvyššího soudu k tomu, aby navrhl plénu Nejvyššího soudu zaujetí stanoviska, jestliže je toho třeba v zájmu jednotného rozhodování soudů,
 - d) jednotliví soudci nebo senáty Nejvyššího soudu navrhují příslušnému kolegiu k uveřejnění do Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek rozhodnutí Nejvyššího soudu nebo pravomocná rozhodnutí soudů nižších stupňů, která byla Nejvyššímu soudu zaslána nebo jím vyžádána, anebo je předkládají předsedovi Nejvyššího soudu nebo předsedovi kolegia spolu s podnětem k podání návrhu na zaujetí stanoviska plénem nebo kolegiem,
 - e) jednotliví soudci Nejvyššího soudu se účastní gremiálních porad soudců, seminářů nebo jiných odborných shromáždění zaměřených na rozhodovací činnost soudů nižších stupňů, v jejichž rámci seznamují soudce s aktuální judikaturou Nejvyššího soudu, získávají od nich poznatky o rozhodování soudů, a je-li toho třeba, dále postupují podle písm. d),

f) jednotliví soudci Nejvyššího soudu, pokud se účastní odborné přípravy soudců, státních zástupců nebo jiných osob anebo pokud vykonávají pedagogickou, literární a publicistickou činnost, při níž seznamují odbornou veřejnost s aktuální judikaturou Nejvyššího soudu, získávají poznatky o rozhodování soudů, a je-li toho třeba, postupují dále podle písm. d),

g) předseda Nejvyššího soudu, místopředseda Nejvyššího soudu a předsedové kolegií přijímají podněty od soudů nižších stupňů, jiných státních orgánů, institucí, právnických a fyzických osob, v nichž se upozorňuje na nejednotnost pravomocných rozhodnutí; předseda Nejvyššího soudu a předsedové kolegií, je-li toho třeba, postupují dále podle písm. b) a c).

2) Nejvyšší soud může sledovat a vyhodnocovat pravomocná rozhodnutí soudů rovněž tím, že na základě rozhodnutí předsedy, místopředsedy Nejvyššího soudu, předsedů kolegií, po projednání se senátem, příp. kolegiem, zabývajícím se věcmi sledovaného a vyhodnocovaného druhu, provede průzkum rozhodovací činnosti, na jehož podkladě a s využitím poznatků z vlastní rozhodovací činnosti, rozhodne o zaujetí stanoviska. O podrobnostech k provedení průzkumu rozhodne ten, kdo vydal rozhodnutí o provedení průzkumu.

3) Nejvyšší soud za stejných podmínek provede průzkum rozhodovací činnosti na podkladě usnesení kolegia nebo pléna Nejvyššího soudu.

4) Nejvyšší soud může provést průzkum rozhodovací činnosti na základě rozhodnutí senátu, který rozhoduje věci určitého druhu a se souhlasem příslušného předsedy kolegia.

Zaujímání stanovisek k rozhodovací činnosti soudů

Čl. 32

Nejvyšší soud na základě pravomocných rozhodnutí soudů a v zájmu jednotného rozhodování soudů zaujímá stanoviska k rozhodovací činnosti soudů ve věcech určitého druhu. Stanovisko zaujímá podle povahy věci kolegium Nejvyššího soudu nebo plénem Nejvyššího soudu.

Čl. 33

1) Návrh na zaujetí stanoviska je oprávněn podat příslušnému kolegiu Nejvyššího soudu

a) předseda Nejvyššího soudu,

b) předseda tohoto kolegia,

c) velký senát kolegia.

2) Návrh na zaujetí stanoviska je oprávněn podat plénu Nejvyššího soudu předseda Nejvyššího soudu.

3) Návrh na zaujetí stanoviska se podává na základě pravomocných rozhodnutí soudů, o nichž bylo postupem podle čl. 31 zjištěno, že rozhodování soudů je v nich nejednotné.

4) O podaném návrhu na zaujetí stanoviska je třeba rozhodnout; vzít zpět ho může jen ten, kdo návrh podal, a to pouze se souhlasem příslušného kolegia, ke kterému byl podán, a jde-li o návrh na zaujetí stanoviska pléna, se souhlasem pléna Nejvyššího soudu. Tohoto souhlasu není třeba, je-li návrh vzat zpět před vypracováním návrhu stanoviska.

Čl. 34

Návrh na zaujetí stanoviska musí obsahovat vymezení otázky, která má být stanoviskem vyřešena. Otázka se týká zejména výkladu a aplikace určité právní normy nebo několika právních norem. Návrh nemusí obsahovat způsob řešení vymezené otázky; obsahuje-li ho, není jím

kolegium nebo plénum Nejvyššího soudu při zaujímání stanoviska ani při zpracovávání návrhu stanoviska vázáno.

Čl. 35

- 1) Předseda Nejvyššího soudu nebo velký senát kolegia podává návrh na zaujetí stanoviska příslušným kolegiem předsedovi tohoto kolegia.
- 2) Předseda příslušného kolegia, nebo jde-li o návrh stanoviska pléna, předseda Nejvyššího soudu přidělí podaný návrh na zaujetí stanoviska některému ze soudců, senátu nebo pracovní skupině soudců Nejvyššího soudu (dále jen „zpracovatel“). Pokud z rozvrhu práce Nejvyššího soudu vyplývá určitá odborná specializace některého senátu, do níž náleží vymezená otázka (čl. 34), zpravidla určí za zpracovatele návrhu stanoviska soudce tohoto senátu. K návrhu na zaujetí stanoviska se připojí potřebné přílohy, jsou-li k dispozici, zejména opisy pravomocných rozhodnutí soudů, na jejichž podkladě vyvstala potřeba zaujetí stanoviska.
- 3) Předseda příslušného kolegia, nebo jde-li o návrh stanoviska pléna, předseda Nejvyššího soudu zpracovatele pověří tím, aby na podkladě podaného návrhu na zaujetí stanoviska vypracoval návrh stanoviska; zároveň určí lhůtu, v níž mu má být návrh stanoviska předložen.
- 4) Jestliže je to vzhledem k povaze nebo složitosti vymezené otázky vhodné, může být zpracovatel pověřen vypracováním dvou nebo více různých návrhů stanoviska obsahujících vzájemně odlišná řešení vymezené otázky; ze stejných důvodů může zpracovatel vypracovat více návrhů stanoviska i bez takového pověření.
- 5) Zpracovatel vypracuje v určené lhůtě návrh stanoviska a doručí ho předsedovi kolegia, nebo jde-li o návrh stanoviska pléna, předsedovi Nejvyššího soudu; lhůta k vypracování návrhu stanoviska může být na návrh zpracovatele prodloužena předsedou kolegia, a jde-li o návrh stanoviska pléna, předsedou Nejvyššího soudu. V návrhu stanoviska se zpravidla uvede vlastní obsah stanoviska (tzv. právní věta), které má být zaujato a jehož podstata spočívá v řešení vymezené otázky týkající se výkladu a aplikace určitých právních norem (čl. 34). Dále se v odůvodnění návrhu stanoviska poukáže na obsah pravomocných rozhodnutí soudů, jimiž byla vyvolána potřeba zaujetí stanoviska, na obsah vymezené otázky v podaném návrhu na zaujetí stanoviska a uvedou se všechny argumenty, o něž se návrh stanoviska při řešení vymezené otázky opírá.
- 6) Předseda kolegia, a jde-li o návrh stanoviska pléna, předseda Nejvyššího soudu zajistí doručení vypracovaného návrhu stanoviska ostatním soudcům příslušného kolegia nebo Nejvyššího soudu s výzvou, aby se k němu ve lhůtě, kterou jim určí, písemně vyjádřili. Návrh stanoviska, popřípadě spolu s již došlými vyjádřeními soudců Nejvyššího soudu (odstavec 8), se podle jeho obsahu doručí rovněž správním úřadům a jiným orgánům, předsedům vrchních a krajských soudů a jiným fyzickým nebo právnickým osobám, od nichž se zároveň vyžádá ve stanovené lhůtě vyjádření před zaujetím stanoviska.
- 7) Bylo-li podle odstavce 4 vypracováno více návrhů stanoviska, doručí se každý z nich postupem podle odstavce 6.
- 8) Každý soudce Nejvyššího soudu, jemuž se návrh stanoviska podle odstavce 6 doručuje, je oprávněn se k němu vyjádřit; ve vyjádření může soudce zpracovat i vlastní návrh stanoviska. Vyjádření ke zpracovanému návrhu zasílají soudci předsedovi kolegia, nebo jde-li o návrh stanoviska pléna, předsedovi Nejvyššího soudu. Jestliže jde o návrh stanoviska pléna Nejvyššího soudu, může se k němu vyjádřit i kterýkoli kolegium jako celek svým usnesením; vyjádření v takovém případě zpracuje předseda kolegia nebo jím pověřený člen kolegia a doručí ho

předsedovi Nejvyššího soudu. Vyjádření kolegia nebrání tomu, aby kterýkoli soudce téhož kolegia učinil vlastní vyjádření k návrhu stanoviska pléna.

9) S připomínkami a vyjádřeními soudců Nejvyššího soudu, orgánů a jiných osob uvedených v odstavci 6 k návrhu stanoviska, které byly Nejvyššímu soudu zaslány, seznámí předseda kolegia, a jde-li o návrh stanoviska pléna, předseda Nejvyššího soudu zpracovatele návrhu stanoviska nejpozději zároveň se svoláním zasedání kolegia nebo pléna Nejvyššího soudu; jestliže připomínky a vyjádření došly Nejvyššímu soudu později, je třeba s nimi seznámit zpracovatele návrhu stanoviska neprodleně. Obdobně se postupuje, pokud se k návrhu stanoviska pléna vyjádřilo některé kolegium podle odstavce 8.

Čl. 36

Rozsahem otázky vymezené v návrhu na zaujetí stanoviska nejsou kolegium nebo plénem Nejvyššího soudu ani zpracovatel návrhu stanoviska vázáni, jestliže k jejímu řešení je nezbytné v zaujímaném stanovisku posoudit a vyřešit další bezprostředně související nebo předběžné otázky.

Čl. 37

1) O zaujetí stanoviska kolegia Nejvyššího soudu se rozhoduje na podkladě zpracovaného návrhu na jednání kolegia. K zaujetí stanoviska kolegiem je potřebný souhlas nadpoloviční většiny všech členů kolegia. Jinak se na rozhodování o zaujetí stanoviska vztahují obecná ustanovení o jednání kolegia, není-li dále stanoveno jinak.

2) O zaujetí stanoviska pléna Nejvyššího soudu se rozhoduje na podkladě zpracovaného návrhu na zasedání pléna. K zaujetí stanoviska plénem je třeba souhlas nadpoloviční většiny všech členů pléna. Jinak se na rozhodování o zaujetí stanoviska vztahují obecná ustanovení o zasedání pléna, není-li dále stanoveno jinak.

3) Po zahájení jednání kolegia nebo zasedání pléna přednese zpracovatel návrh stanoviska, který vypracoval, a obsah všech vyjádření a připomínek k návrhu. Stejně se postupuje ohledně dalšího návrhu stanoviska, bylo-li vypracováno více návrhů stanoviska. Je-li zpracovatelem téhož návrhu více soudců Nejvyššího soudu, přednese návrh i obsah vyjádření a připomínek k němu jimi pověřený soudce. Poté následuje rozprava, které se může zúčastnit každý soudce Nejvyššího soudu přítomný na jednání kolegia nebo zasedání pléna a další pozvané osoby.

4) Po skončení rozpravy následuje porada kolegia nebo pléna. Porady se mohou se zúčastnit pouze soudci příslušného kolegia nebo členové pléna a zapisovatel (zapisovatelé).

5) Je-li zpracováno více návrhů stanoviska nebo předložil-li některý soudce Nejvyššího soudu v rámci svého vyjádření k návrhu zpracovatele vlastní návrh stanoviska, hlasuje se o přijetí každého z těchto návrhů, pokud nebyl návrh, o němž se hlasovalo dříve, přijat. Kterýkoli soudce Nejvyššího soudu přítomný na jednání kolegia nebo na zasedání pléna může navrhnout pořadí, v jakém se má o více návrzích stanoviska hlasovat; o tomto pořadí se rozhodne hlasováním kolegia nebo pléna. Není-li zde takového návrhu nebo nebyl-li žádný z nich přijat, rozhodne o pořadí hlasování o více návrzích stanoviska předsedající.

Čl. 38

1) Nebylo-li hlasováním dosaženo souhlasu nadpoloviční většiny všech členů kolegia, a jde-li o návrh stanoviska pléna, souhlasu nadpoloviční většiny všech členů pléna se zpracovaným

návrhem stanoviska nebo s žádným z více návrhů, vyhlásí předsedající, že stanovisko zaujato nebylo. V takovém případě kolegium nebo plenum Nejvyššího soudu ještě před vyhlášením, že stanovisko zaujato nebylo, může k návrhu kteréhokoli svého člena usnesením rozhodnout, aby předseda kolegia, a jde-li o návrh stanoviska pléna, předseda Nejvyššího soudu, pověřil vypracováním nového návrhu stanoviska jiného zpracovatele, jestliže je z vyjádření a připomínek k původnímu návrhu nebo z výsledků rozpravy zřejmé, že by se tím mohlo dosáhnout souhlasu většiny soudců potřebné k zaujetí stanoviska. Přitom se postupuje přiměřeně podle čl. 35 a 37. Ve vztahu k témuž návrhu na zaujetí stanoviska nelze uplatnit ustanovení věty druhé a třetí opětovně.

2) Jestliže bylo hlasováním dosaženo souhlasu nadpoloviční většiny všech členů kolegia, a jde-li o návrh stanoviska pléna, souhlasu nadpoloviční většiny všech členů pléna s návrhem stanoviska vypracovaným zpracovatelem nebo s některým jiným z více návrhů, vyhlásí předsedající, že stanovisko bylo zaujato, a uvede jeho podstatný obsah (zejména tzv. právní větu stanoviska a nejdůležitější argumenty z odůvodnění).

3) Předseda kolegia, a jde-li o stanovisko pléna, předseda Nejvyššího soudu, zabezpečí písemné vyhotovení zaujatého stanoviska, do jehož odůvodnění se zapracuje též podstatný obsah vyjádření a připomínek; pověřit tím může zpracovatele návrhu stanoviska nebo toho soudce Nejvyššího soudu, jehož návrh stanoviska byl přijat. Písemné vyhotovení stanoviska zaujatého kolegiem podepisuje předseda tohoto kolegia, písemné vyhotovení stanoviska zaujatého plénem podepisuje předseda Nejvyššího soudu. Písemné vyhotovení zaujatého stanoviska se spolu s jeho návrhem (návrhy), písemnými vyjádřeními a připomínkami k návrhu a se zápisem z jednání kolegia nebo zasedání pléna založí do příslušného spisu.

4) Zaujaté stanovisko se v nejbližším možném termínu uveřejní ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek. Za tím účelem předseda kolegia, nebo jde-li o stanovisko pléna, předseda Nejvyššího soudu zajistí, aby byl opis zaujatého stanoviska neprodleně doručen redakční radě Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.

5) Na žádost soudce Nejvyššího soudu, který se účastnil jednání kolegia nebo zasedání pléna a nesouhlasil se zaujatým stanoviskem nebo s jeho odůvodněním, se k protokolu o jednání kolegia nebo o zasedání pléna připojí podstatný obsah odlišného stanoviska (právního názoru) tohoto soudce s uvedením jeho jména a požádá-li o to, uveřejní se společně se stanoviskem ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek. Žádost musí soudce vyjádřit ústně nebo písemně do hlasování kolegia nebo pléna. Písemné vyhotovení svého odlišného stanoviska (právního názoru) je povinen předložit do vyhlášení stanoviska kolegia nebo pléna.

Čl. 39

Ze zaujatého stanoviska všichni soudci Nejvyššího soudu při svém rozhodování a v další činnosti vycházejí.

Postup při vydávání Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek

Čl. 40

Redakční rada

1) Vydávání Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „Sbírka“) řídí předseda Nejvyššího soudu prostřednictvím Redakční rady Sbírky (dále jen „Redakční rada“), jejímž je předsedou.

- 2) Předseda Nejvyššího soudu může činností podle odst. 1 pověřit místopředsedu Nejvyššího soudu, který se tímto stává předsedou Redakční rady.
- 3) Redakční rada je nejméně pětičlenná a její členy jmenuje předseda Nejvyššího soudu z řad soudců, určených předsedy kolegií k vedení evidence judikatury tak, aby byla zastoupena všechna kolegia Nejvyššího soudu.
- 4) Redakční rada zajišťuje ve spolupráci s příslušným nakladatelstvím uveřejnění zaujatých stanovisek pléna a kolegií Nejvyššího soudu a rozhodnutí vybraných na jednotlivých kolegiích ve Sbírce. Na základě usnesení pléna se ve Sbírce uveřejňuje Jednací řád Nejvyššího soudu.
- 5) Předseda Redakční rady určuje program jejího jednání a řídí jeho průběh.

Uveřejňování stanovisek

Čl. 41

- 1) Předseda Redakční rady po doručení stanoviska Nejvyššího soudu zaujatého kolegií nebo plénem zabezpečí jejich uveřejnění ve Sbírce.
- 2) V případě potřeby předseda Redakční rady zabezpečí přednostní uveřejnění stanoviska.

Uveřejňování vybraných rozhodnutí

Čl. 42

- 1) V každém kolegiu předseda kolegia určí s jejich souhlasem soudce, které vedle rozhodovací činnosti pověří vedením evidence judikatury (dále jen „evidenční senát“), jejichž úkolem je zejména
 - a) soustřeďovat a evidovat poznatky o výkladu a používání zákonů a jiných právních předpisů,
 - b) shromažďovat soudní rozhodnutí navržená pro uveřejnění ve Sbírce, připravovat a předkládat je na jednání kolegia,
 - c) upozorňovat předsedu kolegia a příslušné senáty na rozdílně řešené otázky v rozhodování senátů kolegia a nižších soudů,
 - d) evidovat ve vnitřní počítačové síti Nejvyššího soudu rozhodnutí, v nichž senáty kolegií rozhodly rozdílně, věci napadlé velkým senátům kolegií a rozhodnutí velkého senátu kolegia s uvedením sporných právních otázek.
- 2) Evidenční senát shromažďuje soudní rozhodnutí pro jejich uveřejnění ve Sbírce v souladu s opatřením předsedy příslušného kolegia, kterým se upravuje postup při evidenci, zařazování a přípravě rozhodnutí navržených k uveřejnění ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek na podkladě předložených či vyžádaných pravomocných rozhodnutí nižších soudů a na základě návrhů předsedy a místopředsedy soudu, předsedů příslušných kolegií a jednotlivých soudců.
- 3) Evidenční senát je povinen předložit na zasedání kolegia k provedení výběru pro uveřejnění do Sbírky všechna rozhodnutí velkého senátu kolegia a předloží též rozhodnutí navržená jednotlivými soudci nebo senáty příslušného kolegia, pokud po dohodě s příslušným soudcem nebo senátem nedojde ke zpětvzetí učiněného návrhu.
- 4) Rozhodnutí předložená k provedení výběru pro uveřejnění ve Sbírce evidenční senát připraví k jednání kolegia. Především dbá, aby byla opatřena právní větou obsahující podstatu v rozhodnutí řešeného právního problému (právní otázky). Přípravu rozhodnutí spočívající dále v úpravě zejména jeho odůvodnění (např. zkrácení textu, anonymizace, ujednocení používaných

zkratek) s ohledem na rozsah a povahu provedených úprav projedná se soudci (senáty), kteří jeho publikaci navrhli.

5) zrušen

Čl. 43

1) Ve lhůtě stanovené předsedou příslušného kolegia se k rozhodnutím připraveným k provedení výběru mohou vyjádřit též další fyzické či právnické osoby, zejména předsedové vrchních a krajských soudů, ministerstva či jiné správní orgány a instituce, právnické fakulty (připomínková místa).

2) Po zapracování, event. připojení došlých připomínek, se rozhodnutí připravené k výběru v opise doručí všem členům příslušného kolegia.

Čl. 44

1) Předseda příslušného kolegia zpravidla určí člena (členy) evidenčního senátu, který přednese návrh rozhodnutí předloženého k výběru pro uveřejnění do Sbírký a obsah došlých vyjádření a připomínek. Následné rozpravy k jednotlivým rozhodnutím se může zúčastnit každý člen kolegia, i pozvané osoby. O výběru každého jednotlivého rozhodnutí pro uveřejnění do Sbírký se hlasuje veřejně tak, že se hlasuje o předloženém návrhu. Jsou-li však v průběhu rozpravy uplatněny pozměňovací návrhy ohledně právní věty předloženého rozhodnutí, hlasuje se nejprve o těchto změnách. O provedení drobných úprav textu předloženého rozhodnutí (např. úprav jazykových, formulačních) není třeba hlasovat, pokud to žádný ze členů kolegia nenavrhne. V opačném případě je k přijetí návrhu o provedení hlasování ohledně takových změn potřeba nadpoloviční většiny přítomných členů kolegia.

2) Ten, kdo podal návrh na uveřejnění projednávaného rozhodnutí, jej se souhlasem nadpoloviční většiny přítomných členů kolegia může vzít zpět.

3) O právu soudce, který na jednání kolegia nesouhlasil se zařazením předloženého rozhodnutí do Sbírký, přiměřeně platí ustanovení čl. 38 odstavce 5.

4) Jestliže příslušné kolegium rozhodlo o zařazení předloženého rozhodnutí do Sbírký, pak určený člen evidenčního senátu zajistí prostřednictvím Redakční rady jeho uveřejnění. Rozhodnutí se zpravidla uveřejňují v časové návaznosti na dobu jejich schválení, pokud kolegium nerozhodne o přednostním uveřejnění vybraného rozhodnutí s ohledem na naléhavost či aktuálnost jeho publikace. Toto rozhodnutí lze učinit i na zasedání kolegia, na kterém se o zařazení do Sbírký nerozhoduje.

5) Na řízení, průběh a rozhodování kolegia o výběru rozhodnutí k uveřejnění ve Sbírci se jinak vztahují obecná ustanovení o jednání kolegia.

Čl. 45

Redakční rada dbá při zařazování vybraných rozhodnutí do Sbírký na rovnoměrné zastoupení rozhodnutí, jež vybrala jednotlivá kolegia.

Jednání soudu

Čl. 46

Pro jednání Nejvyššího soudu se použijí přiměřeně ustanovení § 3, §§ 9 – 33 a § 36 vyhlášky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění vyhlášek č. 584/1992 Sb., č. 194/1993 Sb. a č. 246/1995 Sb., č. 278/1996 Sb., č. 234/1997 Sb., č. 482/2000 Sb. a č. 104/2002 Sb., není-li v jednacím řádu Nejvyššího soudu stanoveno jinak.

Čl. 47

Rozhodnutí všech senátů Nejvyššího soudu a stanoviska zaujatá k rozhodovací činnosti soudů ve věcech určitého druhu se uveřejňují na internetových stránkách Nejvyššího soudu. Pravidla jejich anonymizace a další podrobnosti stanoví organizační a kancelářský řád Nejvyššího soudu.

Čl. 48

zrušen

Čl. 49

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se jednacím řád Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13. prosince 1995, Plsn 2/1995, ve znění usnesení pléna Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12. 12. 1996 a usnesení pléna Nejvyššího soudu České republiky ze dne 14. 12. 2000.

Čl. 50

Účinnost

Tento jednacím řád nabývá účinnosti dnem 1. 10. 2003.

Čl. 51

Změna jednacím řádu nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2007.

JUDr. Iva Brožová
předsedkyně Nejvyššího soudu ČR